

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ

СРП

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

НОВИ ЗАКОН О ШТРАЈКУ

Увод у велико спремање јавног сектора

У овом тренутку у Србији се спремају нови Закон о раду, Закон о штрајку (боље речено закон против штрајка), сет од десетак правосудних закона,... а како нас очекује и реформа пензионог система, сасвим је извесно да ће се синдикати и запослени ускоро наћи пред огромним притиском првог приоритета – како сачувати и постојећа радна места. Како је реални сектор ионако већ разорен и већина запослених се преселила међу незапослене, јасно је да ће ови закони првенствено бити у функцији увођења реда, односно прокламоване рационализације у јавном сектору. Корени ове појаве су у прошлогодишњем штрајку, односно његовом наставку, након регуларног завршетка који су дали алиби социјално одговорној власти да дисциплинује јавне посленике и да им кроз нов Закон о штрајку ограничи и оно мало права која су имали у претходном, ако су уопште право на штрајк икада и имали. Подсећамо да је право на штрајк запосленим у готово свим јавним и другим службама суспендовано одредбама о штрајку са минимумом процесе рада, при чему су готово сви (супротно конвенцијама **ИЛО**) проглашени есенцијалним делатностима, па им је као таквима одузето право да своје незадовољство искажу потпуном обуставом и прекидом рада.

И тако ће јавни и други посленици, како ствари стоје, ускоро добити нов Закон о штрајку по коме ће послодавац моћи мртав-ладан отпустити радника ако се докаже да је штрајковао на незаконит начин. Како су сви наши штрајкови у претходне две деценије били мање-више незаконити, пошто је и тада, већ од **1996.** године, Србија била једна од ретких земаља која је имала Закон о штрајку, па су се синдикати, при том, позивали на међународне конвенције које је, успут речено, Србија ратификовала, али и кршила, синдикатима је остало да се од отказа бране позивањем на чињеницу да је међународно право старије од помесног и да је ратификацијом конвенција постало саставни део домаће легислативе. У случају да се новим Законом о штрајку утврде другачије норме, јасно је како ће домаћи судови, који су још увек под великим притиском актуелне власти и апсолутно неререформисани, судити и пресуђивати о томе да ли је штрајкач штрајковао по закону или не и шта му следи.

Најаве законопредлагача да ће бити смањен круг делатности у којима ће бити обавезан минимум рада, сасвим сигурно и даље брину јавне посленике, међу њима и просветаре, јер ако већ по финансијама нису могли бити од посебне друштвене важности, они су то увек када је у питању ограничавање њиховог права на штрајк. Једна од новина Закона о штрајку је и чињеница да се сваки штрајк **10** дана пре почетка мора најавити Републичкој агенцији за мирно решавање спорова, што је са аспекта Синдиката прихватљиво, јер су и досад, управо синдикати, покушавали уз помоћ поменуте Агенције доћи до мирног решења спора, али морамо подсетити на који начин се понашало

Министарство просвете и Министарство финансија као представници Владе према Владиној Агенцији у току последњег штрајка и неких других спорова које смо намеравали решити уз помоћ Агенције. Апсолутно неприхватљиво и игнорантски, па стога и не чуди што је у недавном предлогу нове српске владе био захтев и за укидање и ове Агенције, што је спречено интервенцијом представника **ИЛО** у Србији.

Како ствари стоје, радници више неће моћи протестовати на улици, неће моћи блокирати саобраћајнице, пруге и сл., неће моћи долазити пред нпр. Владу, јер нови Закон као место штрајка дефинише радно место запосленог и његове пословне просторије. Да би оставили какву-такву могућност јавног испољавања незадовољства, законопредлагачи су изнели став да и незадовољни запослени могу, али као грађани, да јавно протестују и на неким другим местима, али по правилима које уређују други закони.

На овај начин Влада Србије наставља ригидну политику према радничким правима, а нарочито према универзалном праву на штрајк и, без обзира што у предлогу Закона наводи да је ово напредак у односу на некадашњи популарно звани „Лилићев“ Закон о штраку, донет пре **16** година и даље суспендује право запослених на обуставу рада и изражавање незадовољства на тај начин.

У сваком случају, наредни период биће најбољи судија да ли су овим Законом права радника увећана, подигнута на виши ниво или су још више умањена.

Београд, **23.10.2012.** год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар СрпС

